

Ministar Ružić s Hrvatima u Vojvodini: Hrvatska je uz svoje ljude gdje god oni žive

26.9.2026 - | Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (MRMSOSP)

SUBOTICA, 26. rujna 2026. - Ministar rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Alen Ružić boravio je u Subotici gdje se, nakon ranije održanog sastanka u Ministarstvu, ponovno susreo sa zastupnicom u Hrvatskome saboru i predsjednicom Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji Jasnom Vojnić te predstavnicima hrvatske zajednice.

Središnji dio posjeta održan je u Hrvatskom domu - Matici, institucionalnom središtu Hrvata u Republici Srbiji, gdje su razgovarali o demografskim i socijalnim izazovima hrvatske zajednice, položaju starijih osoba, razvoju socijalnih usluga, obrazovanju i predškolskom odgoju, uvjetima rada i radnim migracijama te novim modelima gospodarskog i socijalnog povezivanja Hrvata u Srbiji s Republikom Hrvatskom.

Uz predsjednicu HNV-a Jasnu Vojnić, u razgovorima su sudjelovali predstavnici hrvatske zajednice i njezinih ustanova i organizacija, među kojima Lazar Cvijin, Karolina Bašić, Marin Piuković, Petar Duić i Josipa Dević - Nona, kao i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici Velimir Pleša.

Demografski pokazatelji traže konkretan odgovor

Posebna pozornost posvećena je demografskom položaju hrvatske zajednice. Prema rezultatima popisa stanovništva iz 2022., u Republici Srbiji živi 39.107 Hrvata, od kojih 32.684 u Vojvodini. U samo jednom međupopisnom razdoblju, od 2011. do 2022., broj Hrvata u Srbiji smanjen je za približno 32,5 posto.

Hrvatska zajednica istodobno je izrazito stara: približno 35,5 posto Hrvata starije je od 65 godina, a na 100 muškaraca dolazi oko 141 žena. Takva dobna i spolna struktura, uz prostornu raspršenost stanovništva, povećava rizike samačkih kućanstava, usamljenosti i socijalne izolacije, funkcionalne ovisnosti, siromaštva starijih osoba, nedostupnosti skrbi i pomoći u kući, otežanog pristupa zdravstvenim i socijalnim uslugama te potrebe za organiziranim prijevozom i podrškom u svakodnevnom životu.

„Ovi podaci nisu samo statistika. Oni nam vrlo jasno govore gdje moramo usmjeriti pomoć i kakve programe trebamo razvijati - što bliže ljudima i njihovim stvarnim životnim potrebama“, istaknuo je ministar Ružić.

Prvi program socijalne skrbi za Hrvate u Srbiji

Ministar je najavio pripremu prvog ciklusa projekata iz područja socijalne skrbi namijenjenog Hrvatima u Republici Srbiji, koji će u početnom, testnom ciklusu biti vrijedan 500.000 eura.

Program će se razvijati u dva osnovna pravca. Prvi će biti usmjeren na jednokratnu pomoć osobama i obiteljima prema konkretnim socijalnim potrebama i rizicima iskazanim kroz prijavu, kako bi pomoć

mogla doći upravo do ljudi kojima je u određenom životnom trenutku najpotrebnija.

Drugi pravac predviđa prilagodbu i prijenos iskustava hrvatskog programa „Zaželi“, posebno važnog upravo zbog dobne strukture hrvatske zajednice u Srbiji. Hrvatski model povezuje dvije potrebe - zapošljavanje osoba koje teže ulaze na tržište rada i pružanje pomoći starijim osobama i osobama kojima je potrebna podrška u vlastitom domu. Model bi se prilagodio konkretnim okolnostima, propisima i potrebama hrvatske zajednice u Srbiji.

Od potpore poljoprivredi prema socijalnom poduzetništvu

Razgovaralo se i o mogućnosti da se postojeći programi potpore hrvatskim poljoprivrednicima u Vojvodini i Bačkoj nadograde novom razvojnom komponentom.

Cilj je ispitati mogućnost povezivanja proizvođača visokokvalitetnog voća, povrća i drugih prehrambenih proizvoda s ustanovama socijalne skrbi u Hrvatskoj te postupno razvijati pilot-model socijalnog poduzetništva koji bi povezao hrvatske poljoprivrednike u Vojvodini, ustanove socijalne skrbi i korisnike radno-terapijskih programa.

Takav bi model povezivao financijski potpomognutu poljoprivrednu proizvodnju hrvatskih proizvođača u Vojvodini s preradom dijela proizvoda u hrvatskim ustanovama kroz stručno vođene i sigurnosno definirane radno-terapijske aktivnosti. Gotovi proizvodi mogli bi se koristiti u sustavu socijalne skrbi, ali i razvijati kao prepoznatljivi gastronomski proizvodi i dio palete protokolarnih darova.

Kao jedno od iskustava koje može poslužiti pri oblikovanju takvog koncepta istaknuti su modeli ustanova koje kroz vlastita gospodarstva i radno-okupacijske aktivnosti povezuju rehabilitaciju, proizvodnju hrane i svakodnevni život korisnika, poput Lopor-grad. Cilj nije samo financijska održivost, nego stvaranje lanca u kojem ulaganje u hrvatskog poljoprivrednika istodobno stvara društvenu vrijednost za korisnike socijalne skrbi.

..

Hrvatski dom - Matica kao središte moderne hrvatske zajednice

Ministar Ružić obišao je Hrvatski dom - Maticu, koji su 23. lipnja 2023. svečano otvorili predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković i tadašnja predsjednica Vlade Republike Srbije Ana Brnabić. Izgradnju ovog kapitalnog projekta hrvatske zajednice financirala je Vlada Republike Hrvatske.

U Matici djeluju tri ključne institucije hrvatske zajednice: Hrvatsko nacionalno vijeće u Republici Srbiji, Novinsko-izdavačka ustanova „Hrvatska riječ“ i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Ružić je posebno istaknuo funkcionalnost i reprezentativnost prostora te visoku tehnološku razinu opreme za proizvodnju digitalnih i tiskanih medijskih sadržaja, suvremene televizijske i radijske kapacitete, izdavačku djelatnost, kao i prostore namijenjene edukacijama djece, mladih i odraslih, konferencijama, sastancima i svakodnevnom radu institucija.

„Ovo nije samo zgrada. Ovo je infrastruktura opstanka i razvoja jedne zajednice - mjesto na kojem se čuvaju identitet i tradicija, ali se istodobno proizvode suvremeni sadržaji, obrazuju nove generacije i planira budućnost“, poručio je Ružić.

„Sagradi mlin gdje je voda“ - sedam novih središta hrvatske zajednice

Uz središnju Maticu u Subotici, provodi se projekt „Sagradi mlin gdje je voda“, kojim se gradi, obnavlja ili uređuje sedam hrvatskih matica u mjestima u kojima Hrvati žive: Somboru, Monoštoru, Sonti, Petrovaradinu, Rumi, Šidu i Opovu. Projekt obuhvaća Podunavlje, Srijem i Banat i prati prostornu rasprostranjenost hrvatske zajednice.

Ministar je projekt istaknuo kao važan primjer prostorno distribuirane infrastrukture hrvatske zajednice - umjesto koncentriranja svih sadržaja u jednom središtu, institucije i prostori približavaju se ljudima ondje gdje žive.

„U tome je i snaga naziva projekta - sagradi mlin gdje je voda. Infrastrukturu treba graditi tamo gdje su ljudi, a javne programe tamo gdje postoje stvarne potrebe.“

Poseban program za Hrvate iz Vojvodine koji žive u Hrvatskoj

Razgovaralo se i o položaju Hrvata podrijetlom iz Vojvodine koji danas žive u Hrvatskoj, s čijim je predstavnicima ranije već održan sastanak u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

Aktivnosti na oblikovanju konkretne mjere za tu skupinu su u tijeku, no ona će se razvijati kao zaseban program, odvojen od predstavljenog budućeg poziva za projekte socijalne skrbi za Hrvate koji žive u Republici Srbiji.

Vrtići, obrazovanje, rad i ostanak ljudi

Među dodatnim temama razgovora bili su dostupnost predškolskog odgoja i vrtića na hrvatskom jeziku, specifični izazovi organizacije tih usluga u Subotici, obrazovanje na hrvatskom jeziku, kao i mogućnosti poboljšanja uvjeta rada i pitanja radnih migracija stanovnika Vojvodine.

Razgovori su pokazali da se demografska politika hrvatske zajednice ne može svesti na samo jednu mjeru. Ona istodobno podrazumijeva vrtić za dijete, kvalitetno obrazovanje za učenika, posao i perspektivu za roditelje te dostupnu pomoć i dostojanstvenu skrb za starije članove obitelji.

Sugovornici su posebno istaknuli dugogodišnji doprinos državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Zvonka Milasa i njegov kontinuirani angažman u razvoju projekata hrvatske zajednice u Srbiji. Istaknuta je važnost kontinuiteta politike Vlade Republike Hrvatske prema Hrvatima izvan Hrvatske - od infrastrukture i obrazovanja do gospodarstva, kulture i, sada snažnije, socijalne politike.

Iz Subotice u Rumu - otvaranje prve od sedam Matica

Zaključujući posjet Subotici i razgovore s predstavnicima hrvatske zajednice, ministar Ružić uputio se u Rumu, gdje će sudjelovati na otvorenju prve od sedam novih hrvatskih Matica u okviru projekta „Sagradi mlin gdje je voda“.

Otvorenjem Matice u Rumi započinje konkretno ostvarivanje projekta kojim se mreža suvremeno uređenih prostora hrvatske zajednice širi izvan njezina središta u Subotici, prema mjestima u kojima

Hrvati žive. Time se kulturni, obrazovni, društveni i drugi sadržaji približavaju zajednici i stvaraju trajna mjesta okupljanja, rada i očuvanja hrvatskog identiteta.

„Granice određuju države. Ne određuju pripadnost. Hrvatska je uz svoje ljude gdje god oni živjeli.“.

Pisane vijesti

<https://mrosp.gov.hr/vijesti/ministar-ruzic-s-hrvatima-u-vojvodini-hrvatska-je-uz-svoje-ljude-gdje-god-oni-zivjeli/14122>